

CISG-Advisory Council Stanovisko č. 4 [1]

Zmluvy o dodávke tovaru, ktorý sa má vyrobiť alebo vyhotoviť a zmiešané zmluvy (článok 3 CISG) [2]

Stanovisko [oficiálny text]

Komentár

1. Úvod
2. Článok 3 ods. 1 CISG: zmluvy o dodávke tovaru, ktorý sa má vyrobiť alebo vyhotoviť
  - a) Výklad pojmu „podstatná časť“
    - 1) „Ekonomická hodnota“ verzus kritérium „nevyhnutnosti“
    - 2) Vyčíslenie „podstatnej časti“
  - b) Výklad pojmu „veci potrebné na výrobu alebo zhotovenie“
3. Článok 3 ods. 2 CISG: zmluvy o vykonaní prác a poskytnutí iných služieb
4. Vzťah medzi odsekmi 1 a 2 článku 3 CISG
5. Prehľad citovaných prípadov

Forma citácie: CISG-AC Stanovisko č. 4, Zmluvy o dodávke tovaru, ktorý má vyrobiť alebo vyhotoviť a zmiešané zmluvy (článok 3 CISG), 24.10.2004, Spravodajca: profesorka Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid.

*Slovenský preklad: JUDr. Juraj Kotrusz, tvorca databázy CISG Slovakia – www.cisg.sk
Preklad do slovenského jazyka bol vytvorený so súhlasom CISG Advisory Council. Použitie prekladu je viazané na predchádzajúci súhlas jeho autora. Jediným autentickým znením stanoviska je anglické znenie.*

Prijaté CISG-AC jednomyseľne na siedmom zasadnutí v Madride. Reprodukcia stanoviska je povolená.

PETER SCHLECHTRIEM *predseda*

ERIC E. BERGSTEN, MICHAEL JOACHIM BONELL, ALEJANDRO M. GARRO,
ROY M. GOODE, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, JAN
RAMBERG INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ, *členovia*
LOUKAS A. MISTELIS, *sekretár*

Stanovisko

1. Odseky 1 a 2 článku 3 CISG upravujú odlišné situácie, avšak pri zložitých transakciách môžu mať tieto úpravy vzájomný vplyv na ich interpretáciu a aplikáciu.

Článok 3 ods. 1 CISG: Zmluvy o dodávke tovaru, ktorý sa má vyrobiť alebo vyhotoviť, sa považujú za zmluvy o kúpe tovaru, ibaže strana, ktorá tovar objednáva, sa zaväzuje dodať podstatnú časť vecí potrebných na ich výrobu alebo zhotovenie.

2. Pri výklade pojmu „podstatná časť“ v zmysle článku 3 ods. 1 CISG je potrebné prihliadať hlavne na kritérium „ekonomickej hodnoty“. Kritérium „nevyhnutnosti“ sa má použiť len vtedy, ak by prihliadanie na kritérium

„ekonomickej hodnoty“ nebolo možné alebo účelné vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu.

3. "Podstatná časť" nemá byť vyčíslená ako presne stanovený percentuálny podiel hodnoty, ale má byť určená na základe komplexného posudzovania prípadu.

4. Vykonanie prác alebo poskytnutie iných služieb za účelom výroby tovaru je zahrnuté vo výrazoch „vyrobiť alebo vyhotoviť“ použitých v článku 3 ods. 1 CISG, a preto nespadá pod úpravu článku 3 ods. 2 CISG.

5. Výraz „veci potrebné na ich výrobu“ v článku 3 ods. 1 CISG sa nevzťahuje na nákresy, technickú špecifikáciu, technológiu výroby alebo recepty, ak tieto nezvyšujú hodnotu vecí dodaných na základe zmluvy.

6. Pri výklade článku 3 ods. 1 CISG je irelevantné či ide o tovar zameniteľný alebo nezameniteľný, sériový alebo vyhotovený na mieru.

Článok 3 ods. 2: Tento Dohovor sa nepoužije na zmluvy, v ktorých prevažujúca časť záväzkov strany, ktorá dodáva tovar, spočíva vo vykonaní prác alebo poskytovaní služieb.

7. Článok 3 ods. 2 CISG upravuje zmiešané zmluvy. Či sú rozličné povinnosti viažuce sa na dodanie tovaru a služieb predmetom jednej zmiešanej zmluvy alebo viacerých samostatných zmlúv, je možné určiť výkladom zmluvy.

8. Pri výklade zmluvných dojednaní je potrebné okrem iného prihliadať na tieto faktory: pomenovanie a celkový obsah zmluvy, rozdelenie ceny a dôraz, ktorý kladú zmluvné strany na jednotlivé povinnosti v rámci zmluvy.

9. Pri výklade pojmu „prevažujúca časť“ v zmysle článku 3 ods. 2 CISG je potrebné skúmať hlavne kritérium „ekonomickej hodnoty“. Kritérium „nevyhnutnosti“ sa má použiť len vtedy, ak by prihliadanie na kritérium „ekonomickej hodnoty“ nebolo možné alebo účelné vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu.

10. "Prevažujúca časť" nemá byť vyčíslená ako presne stanovený percentuálny podiel hodnoty, ale má byť určená na základe komplexného posudzovania prípadu.

11. Je potrebné vnímať množné číslo použité pri výraze „záväzky“ v článku 3 ods. 2 CISG, hoci arabský a francúzsky text Dohovoru používajú v tomto prípade jednotné číslo.

Komentár

1. ÚVOD

1.1. Článok 3 CISG je jedným z ustanovení, ktoré definujú rozsah pôsobnosti Dohovoru. Považuje zmluvy o dodávke tovaru, ktorý sa má vyrobiť alebo vyhotoviť za kúpne zmluvy, okrem prípadu, kedy sa kupujúci zaväzuje dodať podstatnú časť vecí potrebných na ich

výrobu alebo zhotovenie (článok 3 ods. 1 CISG). Podľa článku 3 ods. 2 CISG sa Dohovor nepoužije na zmiešané zmluvy, v ktorých prevažujúca časť záväzkov strany, ktorá dodáva tovar, spočíva vo vykonaní prác alebo poskytovaní služieb.

1.2. Odseky 1 a 2 článku 3 CISG upravujú odlišné situácie, avšak pri zložitých transakciách môžu mať tieto úpravy vzájomný vplyv na ich interpretáciu a aplikáciu. Napríklad ak materiál dodaný kupujúcim nepredstavuje podstatnú časť vecí potrebných na výrobu tovaru (a preto sa Dohovor v súlade s článkom 3 ods. 1 CISG použije) a služby poskytnuté predávajúcim nepredstavujú prevažujúcu časť záväzkov v rámci zmiešanej zmluvy (teda v súlade s článkom 3 ods. 2 CISG sa bude Dohovor aplikovať na túto časť), napriek tomu vo výnimočných prípadoch môžu obe tieto skutočnosti zmeniť charakter celej zmluvy do takej miery, že ju nebude možné považovať za kúpnu zmluvu, ktorá má byť upravená CISG. V týchto prípadoch je však potrebné skúmať zmluvu ako celok s prihliadnutím na pravidlo, že v prípade pochybností sa má preferovať použitie Dohovoru.

1.3. Odlišenie kúpnych zmlúv od zmlúv o dielo je problematické aj v mnohých vnútroštátnych právnych úpravách, v ktorých sa vyskytuje osobitná kategória zmlúv o dielo, na základe ktorej jedna zo zmluvných strán dodá materiál, z ktorého potom druhá strana zhotoví dielo (zmluvy o dielo s poskytnutím materiálu). Hoci by mnohé právne poriadky takmer jednohlasne považovali takéto zmluvy za zmluvu o dielo, na základe ktorej kupujúci (objednávateľ) poskytne predávajúcemu (zhotoviteľovi) všetok materiál alebo jeho podstatnú časť na zhotovenie dohodnutého diela, existuje niekoľko kvalifikácii takejto zmluvy: kúpna zmluva, zmluva o dielo, zmiešaná zmluva alebo zmluva *sui generis*.

1.4. Vnútroštátne právne úpravy sa vzájomne líšia v určení základných kritérií a faktorov, na ktoré treba prihliadať pri charakterizovaní určitej zmluvy ako kúpnej zmluvy. Tieto kritériá zahŕňajú okrem iného porovnanie rozsahu povinností niečo vykonať a niečo dodať, posúdenie predmetu plnenia / tovaru (zameniteľný/nezameniteľný; sériový/vyhotovený na mieru) možnosť zmeny predmetu plnenia (či bola vytvorená individuálne určiteľná vec), či výroba tovaru prebehla pred uzatvorením zmluvy, či je tento druh tovaru zvyčajne vyrábaný predávajúcim, aké sú potrebné zručnosti na výrobu takéhoto tovaru a tiež či je potrebné previesť vlastnícke právo k tovaru.[3]

1.5. Na rozdiel od uvedených rozdielnych prístupov v jednotlivých vnútroštátnych právnych úpravách, poskytuje Dohovor dve kritériá: „podstatnú časť“ (článok 3 ods. 1 CISG) a „prevažujúcu časť“ (článok 3 ods. 2 CISG). Z toho dôvodu považuje Dohovor za kúpne zmluvy aj také zmluvy o dodávke tovaru, ktorý má vyrobiť alebo vyhotoviť predávajúci aj z materiálu, ktorý mu poskytne kupujúci , ak kupujúci poskytne menšiu než podstatnú časť materiálu potrebného na výrobu alebo zhotovenie (článok 3 ods. 1 CISG).[4] Avšak mnohé vnútroštátne právne úpravy by takéto zmluvy nepovažovali za kúpne zmluvy. Na druhej strane sa Dohovor nepoužije na zmluvy, v ktorých prevažujúcu časť záväzkov strany, ktorá má dodať tovar, tvoria povinnosti vykonať prácu alebo poskytnúť iné služby.

1.6. Pojmy „podstatná časť“ a „prevažná časť“ boli predmetom polemiky v rámci právnej teórie aj v judikatúre. Mnoho takýchto právnych teórií vychádza pri analýze článku 3 CISG z domácich doktrín. Vyžaduje sa však autonómny, medzinárodný a jednotný výklad článku 3 CISG (článok 7 ods. 1 CISG).

1.7. Analýza článku 3 je ešte komplikovanejšou z dôvodu existencie štyroch ďalších faktorov:

- a. Rozdiely medzi autentickými zneniami Dohovoru pri formulácii pojmov „podstatný“ (článok 3 ods. 1), „prevažný“ (článok 3 ods. 2) a „záväzky“ (článok 3 ods. 2);
- b. "Rozličný" výklad článku 3 CISG a iných medzinárodných dohovorov [5]
- c. Komentáre a judikatúra k článku 3 sú skôr výnimočné a často neobsahujú dostatočne podrobnú analýzu sporných otázok;
- d. Vzťah medzi článkom 3 ods. 1 a článkom 3 ods. 2 CISG.

2. ČLÁNOK 3 ODSEK 1 CISG: ČLÁNOK 3 ODS. 1 CISG: ZMLUVY O DODÁVKE TOVARU, KTORÝ SA MÁ VYROBIŤ ALEBO VYHOTOVIŤ

a) Výklad „podstatnej časti“

2.1. Dohovor používa vágny pojem „podstatná časť“ ako jeden z kľúčových pojmov pri výklade článku 3 ods. 1 CISG. Medzi jednotlivými autentickými zneniami Dohovoru sú v tejto formulácii rozdiely ("substantial part", "parte sustancial", a "part essentielle"), čo môže spôsobiť odlišnú interpretáciu týchto formulácií. Aj právna teória používa pri výklade pojmu „podstatná časť“ rovnako nedefinované pojmy, ktoré nepomáhajú objasniť význam tohto pojmu, keď ho definujú ako "considerable part", [6] alebo ako "parte cuantiosa". [7]

2.2. Existujú dve rozličné kritériá pre výklad pojmu „podstatná časť“: ekonomická hodnota a nevyhnutnosť. Ďalej je potrebné sa zaoberať vyčíslením „podstatnej časti“.

1) „*Ekonomická hodnota*“ versus *kritérium „nevyhnutnosti“*

2.3. Viacerí právni teoretici posudzovali pojem „podstatná časť“ z hľadiska ekonomickej hodnoty: [8] materiál poskytnutý kupujúcim musí mať vyššiu hodnotu (cenu), než materiál poskytnutý predávajúcim, aby bolo možné vylúčiť aplikáciu CISG. [9] Toto kritérium bolo použité v niekoľkých prípadoch. [10]

2.4. Iní právni teoretici, a tiež niektoré súdne rozhodnutia, považujú za rozhodujúcu pre posúdenie pojmu „podstatná časť“ nevyhnutnosť tovaru, teda kvalitu/funkčnosť materiálu poskytnutého stranami, nakoľko francúzske znenie textu Dohovoru používa pojem „nevyhnutná časť“. [11] Vyskytujú sa aj prípady, v ktorých sa postupovalo týmto spôsobom. [12]

2.5. Legislatívna história Dohovoru podporuje záver, že kritérium nevyhnutnosti má byť zamietnuté. Tak článok 6 Jednotného zákona o medzinárodnej kúpe tovaru z roku 1960 (ULIS), ako aj článok 1 ods. 7 Jednotného zákona pre uzavretie zmluvy z roku 1964 (ULF) uvádzajú, že Jednotné zákony sú vylúčené, ak strana, ktorá si objednala tovar, poskytne *nevyhnutnú a podstatnú časť* materiálu. Pojem „nevyhnutný“ bol vypustený z dôvodu, že kritérium nevyhnutnosti bolo zamietnuté tvorcami CISG. Hoci bol pojem „nevyhnutný“ „vyhodený dverami“, vrátil sa „cez okno“ prostredníctvom francúzskeho znenia Dohovoru a výkladu, ktorý uskutočnili niektorí právni teoretici a sudcovia.

2.6. Kritérium „ekonomickej hodnoty“ musí prevážiť pri výklade pojmu „podstatná časť“ v zmysle článku 3 ods. 1 CISG. Ak nebol v zmluve dohodnutý iný postup, je potrebné prihliadať na hodnotu materiálu na trhu kupujúceho v čase uzatvorenia zmluvy. [13]

2.7. Na kritérium „nevyhnutnosti“ je možné prihliadať len v prípade, ak by použitie kritéria „ekonomickej hodnoty“ nebolo možné alebo rozumné, teda ak by na základe porovnania bolo zistené, že obe zmluvné strany dodali materiál v približne rovnakej hodnote.

2) Vyčíslenie "podstatnej časti"

2.8. Právni teoretici, ktorí sa pridržovali kritéria ekonomickej hodnoty vo všeobecnosti vyčíslili „podstatnú časť“ na základe porovnania článku 3 ods. 1 CISG (podstatná časť) a článku 3 ods. 2 CISG (prevažná časť), z ktorého vyvodili: podstatná časť je menšia než prevažná časť. Na základe toho právní teoretici uviedli nasledovné percentuálne podiely, ktoré predstavujú podstatnú časť: 15%,^[14] medzi 40% a 50%,^[15] alebo vo všeobecnosti 50%.^[16] Iní autori nekvantifikovali pojem „podstatná časť“, ale vyčíslili „prevažnú časť“ ako „omnoho viac než 50 % ceny“ alebo „zjavne prevyšujúci 50 %“. ^[17] Z toho vyplýva, že títo autori považujú „podstatnú časť“ za percentuálny podiel nad 50 %. Niektoré sudy tiež vychádzali z tohto posúdenia.^[18]

2.9. Snažiť sa určiť záväzný percentuálny podiel pre všetky prípady by bolo neodôvodnené, nakoľko je vždy potrebné prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na neexistenciu zhody právnej teórie o takomto podiele a rovnako neexistuje právny základ pre určenie konkrétnej výšky.^[19]

Z toho dôvodu nie je správne kvantifikovať pojem „podstatná časť“ *a priori* ako určitý percentuálny podiel. Omnoho vhodnejšie je posudzovanie každého prípadu osobitne a na základe celkového zhodnotenia okolností.

2.10. Ak by sme aj chceli stanoviť určitý percentuálny podiel, 50 % by mohlo byť príliš málo na vylúčenie aplikácie Dohovoru, najmä s poukazom na účel článku 3 ods. 1 CISG, ktorý obsahuje „princíp preferovania použitia Dohovoru.“ Tento princíp je vyjadrený v článku 3 ods. 1 CISG v jeho konštrukcii, keďže obsahuje všeobecné pravidlo (pre aplikovateľnosť Dohovoru) a výnimku z neho (pre vylúčenie aplikovateľnosti CISG). V každom prípade je potrebné zvoliť prístup, ktorý rešpektuje medzinárodnú a jednotnú interpretáciu a aplikáciu Dohovoru (článok 7 CISG). Navyše moderný prístup v rámci právnej a ekonomickej kvalifikácie zmluvy ako kúpnej zmluvy pripúšťa ešte liberálnejšie posúdenie ako umožňuje článok 3 ods. 1 CISG.^[20]

b) Výklad pojmu „veci potrebné na výrobu alebo zhotovenie“

2.11. Ďalším dôležitým prvkom v rámci interpretácie odseku 1 v rámci článku 3 CISG je posúdenie formulácie „veci potrebné na výrobu a zhotovenie“ tovaru. Je zrejmé, že v tejto formulácii sú zahrnuté aj suroviny a taktiež je zrejmé, že takzvané doplnkové materiály potrebné na balenie a prepravu tovaru a materiály použité na testovanie tovaru sú z tejto formulácie vylúčené. Navyše ani veci, ktoré nie sú v striktnom zmysle potrebné na výrobu alebo zhotovenie tovaru, nemôžu byť považované za veci v tomto zmysle. Príkladom môže byť tlačiarenský film, ktorý je dodaný kupujúcim pri uzavretí kúpnej zmluvy, na základe ktorého má predávajúci vytlačiť a dodať kupujúcemu knihy, nakoľko tento film je potrebný pri výrobe tovaru, ale sám sa nestáva súčasťou tovaru ako takého.^[21]

2.12. Problematickejším je zaradenie technológie výroby, technickej špecifikácie, nákresov, receptúr a dizajnov potrebných pre výrobu tovaru medzi „veci“. Judikatúra a právna teória sa v tejto otázke rozchádzajú. K prvému rozporu došlo vo francúzskom prípade (Cour d'appel de Chambéry, 25 máj 1993), v ktorom nemal byť aplikovateľný CISG z dôvodu, že výroba

tovaru prebiehala na základe dizajnov poskytnutých kupujúcim. Podľa názoru francúzskeho súdu predstavovali dizajny podstatnú časť vecí v zmysle článku 3 ods. 1 CISG. Zo známych okolností prípadu vyplýva, že dizajny boli *jedinými* vecami, ktoré kupujúci poskytol.

2.13. Toto rozhodnutie bolo predmetom kritiky z dôvodu, že dizajn nespadá pod pojem veci a z dôvodu, že zmluvy, ktorých predmetom je prevod know-how, spadajú do pôsobnosti CISG.[22] História prípravy Dohovoru podporuje túto kritiku. Delegácia Veľkej Británie navrhla, a tento návrh bol kvôli kritike nakoniec stiahnutý, aby boli z pôsobnosti Dohovoru vylúčené zmluvy, na základe ktorých kupujúci poskytnú know-how, teda prípady, kedy „*strana, ktorá tovar objednáva, sa zaväzuje a) dodať podstatnú časť vecí potrebných na ich výrobu alebo zhotovenie, alebo b) poskytnúť informácie alebo znalosti potrebné pre výrobu alebo zhotovenie.*“[23] Poradná rada CISG považuje zmluvy, na základe ktorých kupujúci poskytnú len dizajn (alebo nákresy, technickú špecifikáciu, technologický postup alebo receptúru) za *spadajúce* do pôsobnosti Dohovoru,[24] ako to potvrdzuje aj história príprav Dohovoru a nepriamo aj článok 42 ods. 2 písm. b) CISG.

2.14. Napriek tomu francúzsky rozsudok prináša dôležité rozvetvenie v rámci výkladu pojmu „veci“ na základe Dohovoru. Na know-how alebo dizajn poskytnutý jednou stranou sa prihliada len v prípade, ak zvyšuje hodnotu tovaru. Ak však takéto nákresy, technické špecifikácie alebo dizajny sú len doplnkové, nepredstavujú veci vo význame tohto článku.[25] V prvom rade legislatívna história preukazuje, že pojem veci zahŕňa nielen suroviny [26], ale prinajmenšom aj súčiastky tvoriace súčasť konečného tovaru. Po druhé, stiahnutý návrh Veľkej Británie nenavrhol, aby know-how nikdy nemohlo byť zahrnuté medzi veci, ale aby boli z pôsobnosti Dohovoru vylúčené zmluvy, na základe ktorých poskytnú kupujúci *iba* znalosti potrebné k výrobe alebo zhotoveniu tovaru, čo dokazuje aj skutočnosť, že návrh bol formulovaný vo forme dvoch samostatných možností (a/b), pričom tieto boli prepojené spojkou „alebo“.

2.15. Nie všetky dizajny alebo nákresy však budú zahrnuté pod pojem veci, ale len tie, ktoré sú potrebné na výrobu alebo zhotovenie tovaru a ktoré prispievajú k jeho originalite, špecifickosti alebo exkluzivite tovaru. To zvyčajne znamená, že ak predávajúci alebo kupujúci poskytnú veci v podobe priemyselného alebo duševného vlastníctva (napr. patent alebo iné práva k priemyselnému vlastníctvu), tieto spôsobujú zvýšenie hodnoty tovaru v zmysle článku 3 ods. 1 CISG.[27]

3. ČLÁNOK 3 ODSEK 2 CISG: ZMLUVY O VYKONANÍ PRÁČ A POSKYTOVANÍ INÝCH SLUŽIEB

3.1. Predávajúci musí častokrát poskytnúť vedľajšie služby súvisiace s dodaním tovaru, ako je balenie, odoslanie tovaru, uzatvorenie zmluvy s prepravcom atď. Tieto služby nespôsobujú zmenu kvalifikácie zmluvného vzťahu z kúpnej zmluvy na iný zmluvný typ. Často však predávajúci poskytuje viacero služieb, ktoré by mohli byť aj predmetom samostatnej zmluvy, ako je napríklad inštalácia výrobných linky,[28] zostavenie skladacej steny,[29] zmontovanie stroja na výrobu okien,[30] zaškolenie zamestnancov kupujúceho na obsluhu dodaného stroja, reklamovanie tovaru vyrobeného dodaným strojom atď. Ak sú tieto služby upravené v rámci tej istej zmluvy ako práva a povinnosti vzťahujúce sa na kúpnu zmluvu, vzniká otázka, či bude takáto zmiešaná zmluva upravená Dohovorom. Článok 3 ods. 2 CISG mal túto otázku vyriešiť. Vylučuje z pôsobnosti Dohovoru zmluvy, v rámci ktorých prevažná časť povinností zmluvnej strany, ktorá dodáva tovar, spočíva vo vykonaní prác alebo v poskytnutí iných služieb. Z toho dôvodu je potrebné porovnať povinnosti vzťahujúce sa k tovaru a povinnosti

vzťahujúce sa k prácam alebo službám, aby bolo možné zistiť, či bude aplikovaný Dohovor. Dohovor predpokladá existenciu jednotnej a ucelenej zmluvy, ale je potrebné najskôr skúmať, či sú rôzne povinnosti skutočne súčasťou jedinej, hoci aj zmiešanej zmluvy. Túto otázku vyrieši výklad zmluvy. Ak existuje len jedna zmluva, ktorá upravuje dodávku tovaru aj poskytnutie služieb, Dohovor bude upravovať celú zmluvu (článok 3 ods. 2 CISG).[31] Ak však strany mali úmysel vytvoriť dve samostatné zmluvy, Dohovor sa bude aplikovať len na kúpnu zmluvu, ak budú naplnené ostatné podmienky pre jeho aplikáciu.

3.2. V súvislosti s článkom 3 ods. 2 CISG sa vynára niekoľko sporných otázok. Prvá sa vzťahuje na výklad pojmu „prevažná časť“ („preponderant“, „principal“, „prépondérante“). Jeho výklad je zložitý vzhľadom na existenciu troch problémov: kritérium, na základe ktorého sa bude posudzovať (kritérium ekonomickej hodnoty alebo nevyhnutnosti); zamieňanie výrazov „prevažný“ a „podstatný“ právnou teóriou a jeho vyčíslenie v percentuálnom podiele.

3.3. Hoci existujú určité pochybnosti o použití kritéria ekonomickej hodnoty z dôvodu návrhu Veľkej Británie, ktorý bol nakoniec stiahnutý, a ktorý navrhoval nahradenie pojmu „prevažný“ pojmom „hlavnú časť hodnoty“[32], posudzovanie podľa kritéria ekonomickej hodnoty je správne. Návrh Veľkej Británie nenašiel dostatočnú podporu medzi delegátmi pre nahradenie výrazu „prevažný“ výrazom „hlavná časť“[33], nie však z dôvodu, že zavádzal kritérium ekonomickej hodnoty. [34] Kritérium „ekonomickej hodnoty“[35] je rozhodujúce a rozhodujúcim momentom pre jej posúdenie je doba uzatvorenia zmluvy. Na kritérium „nevyhnutnosti“ je možné prihliadať len v prípade, ak by použitie kritéria „ekonomickej hodnoty“ nebolo možné alebo rozumné, teda ak by na základe porovnania bolo zistené, že obe zmluvné strany dodali materiál v približne rovnakej hodnote.

3.4. Výraz „prevažná časť“ by nemal byť záväzne kvantifikovaný ako určitý percentuálny podiel, ale mal by vychádzať z celkových okolností prípadu. Pri jeho výklade, ako aj pri výklade dohôd medzi stranami, je potrebné prihliadať na vôľu strán vyjadrenú v čase vytvárania textu zmluvy. Medzi relevantné faktory, na ktoré by mali súdy a rozhodcovia prihliadať, patria: označenie zmluvy a jej celkový obsah[36], rozdelenie ceny[37] a dôraz, ktorý strany kladú na jednotlivé povinnosti v rámci zmluvy.[38] Ak však má byť určený nejaký fixný percentuálny podiel, podiel vo výške 50% alebo nižšie nespôsobuje vylúčenie z aplikovateľnosti Dohovoru. Navyše ani podiel mierne nad 50% by vo všeobecnosti sám osebe nezakladal vylúčenie pôsobnosti CISG. Hodnota služieb poskytnutých na základe zmluvy by mala predstavovať prevažnú časť hodnoty všetkého plnenia poskytnutého na základe zmluvy.

3.5. Či v zmysle článku 3 ods. 2 CISG spadajú do pôsobnosti Dohovoru aj takzvané *zmluvy na kľúč* (*turnkey contracts*, *contratos llave en mano*, *clé en main*, *Lieferverträge mit Montagverpflichtung*), je predmetom živej diskusie. Hoci niektorí autori tvrdia, že článok 3 ods. 2 bol zavedený práve na to, aby vylúčil tieto typy zmlúv spod pôsobnosti Dohovoru,[39] je potrebné pristupovať k tejto otázke osobitne v každom prípade, a teda vylúčiť akékoľvek zovšeobecňovanie o tom, či sú alebo nie sú naplnené podmienky pre aplikáciu článku 3 ods. 2 CISG. [40]

4. VZŤAH MEDZI ODSEKMI 1 A 2 ČLÁNKU 3 CISG

4.1. Odseky 1 a 2 článku 3 CISG upravujú odlišné situácie. Vzťah medzi nimi môže byť odvodzovaný od použitia jednotného čísla pojmu „záväzok“ v niektorých autentických zneniach Dohovoru. Francúzske a arabské znenie používajú singulár, kým ostatné oficiálne

znenia, s výnimkou čínskeho, ktoré je lingvisticky neutrálne v tejto otázke, používajú plurál. Následok použitia výrazu „záväzok“ v jednotnom čísle z interpretačného hľadiska je zrejmý. Singulár môže viesť k výkladu, podľa ktorého je potrebné porovnávať povinnosti smerujúce k vykonaniu práce s povinnosťami smerujúcimi k poskytnutiu iných služieb, namiesto toho, aby sa porovnávali všetky tieto povinnosti na jednej strane s povinnosťami smerujúcimi k dodaniu tovaru. V horšom prípade môže táto formulácia viesť k vytvoreniu súvislosti medzi odsekmi 1 a 2 článku 3 CISG v tom zmysle, že povinnosť vykonať práce smerujúce k zhotoveniu tovaru bude porovnávaná s povinnosťou dodať tovar. Úmyslom tvorcov bolo uviesť množné číslo, a preto by úvahy o jednotnom čísle mali byť zamietnuté.[41]

4.2. Nesprávny záver bol vyvodený právnou teóriou a judikatúrou [42] aj v otázke tovaru, ktorý má byť vyrobený alebo vyhotovený predávajúcim: je potrebné klásť dôraz na výraz „veci“, a nie na povinnosť vyrobiť tovar. Proces výroby tovaru však zahŕňa tiež vykonanie určitých prác, čo môže viesť k chybnému posudzovaniu tohto prípadu podľa odseku 2 článku 3 CISG.[43] Niektoré rozhodnutia vytvorili vzťah medzi odsekmi 1 a 2 článku 3 CISG aj na základe rozlišovania medzi sériovo vyrábaným tovarom a tovarom vyrobeným na mieru.[44] Ak je tovar sériovo vyrábaný, predávajúci nevykoná osobitnú prácu pre určitého zákazníka, a preto nejde o vykonanie prác alebo poskytovanie iných služieb.[45] Takéto rozlišovanie však nemá oporu v Dohovore.

4.3. Povinnosti vzťahujúce sa na vykonanie prác alebo poskytovanie iných služieb je potrebné považovať za súčasť povinností smerujúcich k výrobe alebo vyhotoveniu tovaru podľa článku 3 ods. 1 CISG. Tento názor zastávajú právní teoretici[46], ako aj väčšia časť judikatúry.[47] Ak však ide o situáciu, v ktorej nie sú práca alebo služby súčasťou výroby alebo vyhotovenia tovaru (článok 3 ods. 1 CISG), služby poskytnuté pred, počas alebo po dodaní tovaru je potrebné analyzovať podľa článku 3 ods. 2 CISG.

4.4. Na záver, ako už bolo uvedené[48], je potrebná nezávislá interpretácia odseku 1 a odseku 2 článku 3 CISG. Pri zložitých transakciách však môžu mať tieto úpravy vzájomný vplyv na ich interpretáciu a aplikáciu. V týchto prípadoch má byť transakcia posudzovaná v súlade s princípom „podpory aplikácie Dohovoru“.

---

5. Prehľad citovaných rozhodnutí

[Ak nie je uvedené inak, úplné znenia rozhodnutí v pôvodnom jazyku sú prístupné v rámci Autonómnej siete databáz CISG podľa štátu, z ktorého pochádzajú. [Pre adresy jednotlivých stránok pozri <<http://cisgw3.law.pace.edu/network.html>>]. Úplné znenia rozhodnutí v pôvodnom jazyku a abstrakty v anglickom jazyku sú tiež dostupné v rámci Unilex <<http://www.unilex.info>>. V prípade, ak je k dispozícii aj preklad úplného znenia rozhodnutia do anglického jazyka, je uvedená aj internetová adresa k nemu.]

VNÚTROŠTÁTNE SÚDY

Rakúsko

Oberster Gerichtshof, 27 október 1994

Oberster Gerichtshof, 18 apríl 2001

Belgicko

Tribunal de commerce de Namur, 15 január 2002, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/020115b1.html>>
Rechtbank van Koophandel Hasselt, 4 február 2004

Francúzsko

Cour d'appel de Chambéry, 25 máj 1993
Cour d'appel de Grenoble, 26 apríl 1995, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950426f2.html>>
Cour d'appel de Grenoble, 21 október 1999, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991021f1.html>>
Cour d'appel de Paris, 14 jún 2001, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/010614f1.html>>
Cour de Cassation, 24 september 2003, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/030924f1.html>>

Nemecko

Oberlandesgericht Frankfurt a.M., 17 september 1991, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/910917g1.html>>
Oberlandesgericht Köln, 16 október 1992
Oberlandesgericht Köln, 26 august 1994, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940826g1.html>>
Landgericht München, 8 február 1995, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950208g4.html>>
Landgericht Berlin, 24 marec 1998
Landgericht Mainz, 26 november 1998, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/981126g1.html>>
Oberlandesgericht München, 3 december 1999, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991203g1.html>>
Landgericht München, 16 november 2000, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/001116g1.html>>

Taliansko

Corte di Cassazione, 9 jún 1995, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950609i3.html>>

Švajčiarsko

St. Gallen Gerichtskommission Oberrheintal, 30 jún 1995
Kreisgericht Bern-Laupen, 29 január 1999
Handelsgericht Zürich, 10 február 1999, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990210s1.html>>
Kantonsgericht Zug, 25 február 1999
Handelsgericht Zürich, 8 apríl 1999, anglický preklad dostupný na
<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990408s1.html>>
Handelsgericht Zürich, 17 február 2000
Bundesgericht, 17 október 2000, anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/001017s1.html>>

Kantonsgericht Schaffhausen, 25 február 2002, anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/020225s1.html>>

Handelsgericht Zürich, 9 júl 2002, anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/020709s1.html>>

Handelsgericht Kanton Aargau, 5 november 2002, anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021105s1.html>>

Cour of Appeal of Lugano, 29 október 2003, anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/031029s1.html>>

MEDZINÁRODNÉ ROZHODCOVSKÉ SÚDY

Maďarsko

Arbitration Court of Chamber of Commerce and Industry of Budapest, 5 december 1995

(VB/94131), anglický preklad dostupný na <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/951205h1.html>>

International Chamber of Commerce

ICC Court of Arbitration 7153/1992, anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/927153i1.html>>

ICC Court of Arbitration 7660/1994

ICC Court of Arbitration 8855/1997

ICC Court of Arbitration 11256/ESR/MS, 15 september 2003 (Los Angeles) (nezverejnený)

Rusko

Rozsudok Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, 30 máj 2000 (356/1999), anglický preklad dostupný na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000530r1.html>>

POZNÁMKY

1. CISG-AC je súkromnou iniciatívou podporovanou Institute of International Commercial Law pri Pace University School of Law a Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary, University of London. Poradná rada Dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG-AC) má za úlohu podporovať štúdium Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG) a presadzovať a pomáhať pri jeho jednotnom výklade.

Pri svojom prvom zasadnutí v Paríži v roku 2001 bol za predsedu CISG-AC zvolený na trojročné obdobie profesor Peter Schlechtriem z Freiburskej univerzity v Nemecku. Dr. Loukas A. Mistelis z Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary bol zvolený za sekretára. CISG-AC pozostával z nasledovných členov: Professor Emeritus Eric E. Bergsten, Pace University; Prof. Michael Joachim Bonell, University of Rome La Sapienza; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia University School of Law; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia University School of Law; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford; Prof. Sergei N. Lebedev, Maritime Arbitration Commission of the Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation; Prof. Jan Ramberg, Professor of Private Law, University of Stockholm, Faculty of Law; Rector, Graduate School of Law, Riga, Latvia; Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg

University; Prof. Hiroo Sono, Faculty of Law, Kyushu University; Prof. Claude Witz, Universität des Saarlandes and Strasbourg University. Členovia Rady sú volení Radou. Na zasadnutí v Ríme v júni 2004 CISG-AC zvolilo ďalších členov, Prof. Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid a Prof. Ingeborg Schwenzer, University of Basel.

Pre ďalšie informácie kontaktujte <L.Mistelis@qmul.ac.uk>.

2. Toto stanovisko je odpoveďou na žiadosť Študijnej skupiny k Európskemu občianskemu zákonníku a jej Riadaceho výboru o výklad článku 3 CISG a o zodpovedanie na nasledujúce otázky:

1. Ak obe strany poskytnú veci, ktoré budú použité na výrobu tovaru jednou zo strán, na aké faktory je potrebné prihliadať v zmysle článku 3 ods. 1 pri určovaní hranice medzi kúpnu zmluvnou upravenou Dohovorom a zmluvou o dielo upravenou vnútroštátnym právom?

2. Ak sa zmluvná strana zaviazala dodať tovar a poskytnúť služby, na aké faktory je potrebné prihliadať v zmysle článku 3 ods. 2 CISG pri určovaní aplikovateľnosti CISG na tieto prípady namiesto vnútroštátneho práva?

3. Aký je vzťah medzi odsekmi 1 a 2 čl. 3 CISG?

3. Pozri, Pilar PERALES VISCASILLAS, *Hacia un nuevo concepto del contrato de compraventa: desde la Convención de Viena de 1980 sobre compraventa internacional de mercancías hasta y después de la Directiva 1999/44/CE sobre garantías en la venta de bienes de consumo*. *Actualidad Civil*, n° 47-48, 15 al 28 de diciembre de 2003, s. 1199-1224

4. V tomto prípade sa použijú ustanovenia Dohovoru o nesplnení zmluvy a o vadnom plnení kupujúcim s potrebnými obmenami. Pozri: SCHLECHTRIEM/SCHWENZER/Schlechtriem, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*, 2 vyd., Oxford: 2005, čl. 3, č. 3.

5. Anglické znenie článku 4 Haagskeho dohovoru o rozhodnom práve pre medzinárodnú kúpu tovaru (22 december 1986) je zhodný s článkom 3 CISG. Na rozdiel od toho však jeho francúzske znenie výraz "part essentielle" (ako v článku 3 ods. 1 CISG), ale "part importante". Článok 6 Dohovoru OSN o premlčaní v medzinárodnej kúpe tovaru z roku 1974 je takmer identický s článkom 3 CISG. Španielske znenie je podobné skôr francúzskemu, než anglickému, a preto používa výraz "parte esencial" namiesto "parte sustancial" (*podstatná časť*) v CISG.

6. Warren KHOO, čl. 3, č. 2.2, in Cessaro Massimo Bianca a Michael Joachim Bonell (eds.), *Commentary on the International Sales Law. The 1980 Vienna Sales Convention*, Milano: Giuffrè, 1987.

7. Jorge ADAME GODDARD, *El contrato de compraventa internacional*, México: Mc Graw-Hill, 1994, s. 50.

8. Pozri okrem iného: John O. HONNOLD, *Uniform Law for International Sale under the 1980 United Nations Convention*, The Hague: Kluwer Law International, 3 vyd, 1999, č. 106. Niektorí právni teoretici používajú tiež test „nevyhnutnosti“, ako dodatočné kritérium po

vykonaní testu ekonomickej hodnoty: Fritz ENDERLEIN/Dietrich MASKOW, *International Sales Law, Oceana, 1992, s. 36-37.*

9. Takisto aj v judikatúre sa porovnáva hodnota vecí dodaných predávajúcim s hodnotou vecí dodaných kupujúcim: LG Berlin, 24 marec 1998 (Nemecko); HG Zürich, 10 február 1999 (Švajčiarsko); a HG Zürich, 8 apríl 1999 (Švajčiarsko).

10. Arbitration Court of the Chamber of Commerce and Industry of Budapest, 5 december 1995 (VB/94131) (Maďarsko): dodanie odpadových kontajnerov, ktoré mali byť vyrobené predávajúcim, pričom hodnota vecí dodaných kupujúcim predstavovala len približne 10% z celkovej hodnoty vyrobených kontajnerov, preto bol CISG aplikovateľný v súlade s článkom 3 ods. 1 CISG.; HG Zürich, 8 apríl 1999 (Švajčiarsko); a ICC 8855/1997, JDI, 2000, 4, s. 1070, s poznámkami J. Arnaldez, ktorý tvrdí, že čl. 3 ods. 1 sa vzťahuje na "la part prépondérante, c'est-à-dire la valeur essentielle".

OLG München, 3 december 1999 (Nemecko) je zaujímavý prípad, nakoľko používa aj kritérium ekonomickej hodnoty aj kritérium nevyhnutnosti, pričom druhé kritérium je použité na základe francúzskeho znenia: "*Niekoľko nástrojov, ktoré mal dodať kupujúci nie je čo do hodnoty ani do ich funkcie nevyhnutných.*"

11. Existuje judikatúra a komentáre, ktoré tvrdili, že francúzsky výraz "part essentielle" odôvodňuje výklad založený na kvalite/potrebnosti vecí poskytnutých stranami. Napríklad: Bernard AUDIT, *La vente internationale de marchandises* (Convention des Nations-Unies du 11 apríl 1980), Droit des Affaires. Paris: L.G.D.J., 1990, č. 25, s. 25-26.

OLG München, 3 december 1999 (Nemecko), kde súd použil kritérium nevyhnutnosti na základe francúzskeho znenia: "*Niekoľko nástrojov, ktoré mal dodať kupujúci nie sú je do hodnoty ani do ich funkcie nevyhnutných – francúzske znenie Dohovoru spomína „part essentielle“, nie „substantial part“ – ako ho používa anglický text.*

Kritérium „nevyhnutnosti“ bolo niektorými právnymi teoretikmi používané ako doplnkové kritérium ku kritériu ekonomickej hodnoty, hoci iní navrhujú, aby bolo kritérium nevyhnutnosti postavené na rovnakú úroveň ako predošlé. Okrem iného pozri komentáre: Francisco OLIVA BLAZQUEZ, *Compraventa internacional de mercaderías (Ambito de aplicación del Convenio de Viena de 1980)*, Valencia: Tirant lo blanch, 2002, s. 194.

Kritérium nevyhnutnosti odmietol: KHOO, článok 3, č. 2.2: ("*Dodané veci nemusia byť nevyhnutné pre výrobu alebo zhotovenie. Rovnako nie je možné vylúčiť zmluvu spod aplikácie Dohovoru len z dôvodu, že dodaný materiál predstavoval nevyhnutnú časť.*").

12. ICC 11256/ESR/MS, 15 september 2003 (Los Angeles) (nepublikované) CISG nebolo aplikovateľné z dôvodu článku 3 ods. 1. Súd rozhodol, že motory dodané kupujúcim predstavovali podstatnú časť materiálu potrebného na výrobu nákladných áut, nakoľko boli potrebné na výrobu tovaru, ktorý má byť "vozidlom".

V prípade Cour d'appel de Grenoble, 21 október 1999 (Francúzsko), súd posudzoval prípad, v ktorom mal predávajúci vyrobiť topánky s niektorými časťami dodanými kupujúcim: podrážky a charakteristický kovový znak Pierre Cardin. Súd rozhodol, že „išlo primárne o kúpnu zmluvu na tovar, ktorý mal byť vyrobený z materiálu nevyhnutného na výrobu – ktorý nezahŕňal podrážky a charakteristický kovový znak Pierre Cardin – a ktorý bol dodaný predávajúcim.“

13. Pozri SCHLECHTRIEM/SCHWENZER/Schlechtriem, článok 3, č. 3 a).

14. HONNOLD, *Uniform Law*, č. 59. Pozri príklad 3B, v ktorom hodnota chrómu – nevyhnutnej suroviny na výrobu nerezovej ocele – predstavovala 15 % celkovej hodnoty materiálu použitého na výrobu tovaru. Prof. Honnold uviedol, že „súd môže rozhodnúť, že 15 % predstavuje 'podstatnú časť', ale posúdenie dostatočnosti takejto výšky podielu je otázné“. Ako bude preukázané, 15%, ako aj akýkoľvek iný podiel nižší než 50% bude považovaný za príliš nízky na kvalifikáciu tejto časti ako "podstatnej časti" (pozri, *infra* 2.10).

15. ADAME, s. 51, ktorý tiež uvádza, že ak hodnota predstavuje percentuálny podiel vo výške 35%, súd bude musieť posúdiť podstatnosť tejto časti na základe okolností konkrétneho prípadu.

16. Za všetky pozri: ENDERLEIN/MASKOW, s. 36.

17. Peter SCHLECHTRIEM, *The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods*, Vienna: Manz, 1986, s. 31: "prevažná časť v tomto význame predstavuje omnoho viac než 50 % z ceny "; a SCHLECHTRIEM/Herber, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*, 1 vyd., Oxford: 1998, čl. 3, č. 4.

18. HG Zürich, 8 apríl 1999 (Švajčiarsko), vo vzťahu k čl. 3 ods. 1 CISG uviedol: " CISG je aplikovateľný aj v prípade, ak je hodnota materiálu omnoho menšia, než hodnota hotového tovaru, a teda výroba predstavuje v tomto prípade najdôležitejší faktor. "

OLG München, 3 december 1999 (Nemecko) vo vzťahu k čl. 3 ods. 2 CISG uviedol: "Približne rovnaká hodnota záväzkov strán je dostatočná na to, aby bol Dohovor aplikovateľný (Staudinger/Magnus, poznámka 22)"; a Rozhodcovský rozsudok, 30 máj 2000 (356/1999) (Rusko) v ktorom súd považoval CISG za aplikovateľný z dôvodu podľa čl. 3 ods. 2, hoci sa odvolával na čl. 3 ods. 1, v prípade zmluvy o zásielke zariadení, ktorá zahŕňala aj určité služby po dodaní tovaru, nakoľko cena zariadenia, ktoré malo byť dodané, predstavovala viac ako 50% celkovej zmluvnej ceny.

19. Presný percentuálny podiel bol v priebehu prípravy Dohovoru spomenutý len trikrát. Prvýkrát to bolo v súvislosti s článkom 3 ods. 2 CISG, kedy p. Sevón (Fínsko) ako reakciu na návrh Veľkej Británie nahradiť výraz „prevažujúca časť“ výrazom „hlavná časť hodnoty“, uviedol: „Podľa tohto návrhu by 51 percent hodnoty plnenia podľa zmluvy rozhodovalo o povahe zmluvy. Existujúca formulácia nie je taká rigidná.“ (A/CONF.97/C.1/SR.2, s. 242; tiež v John O. HONNOLD, *Documentary History of the Uniform Law for International Sales*, Deventer/Netherlands: Kluwer Law and Taxation Publishers, 1989, s. 463). Zdá sa, že fínsky delegát si vysvetľoval „hlavnú časť hodnoty“ tak, že je potrebné, aby predstavovala minimálne 51 % hodnoty na to, aby vylúčila aplikovateľnosť Dohovoru. Ďalšie dve zmienky sa vzťahujú na prvý odsek článku 3 CISG. P. Rognlien z Nórska navrhol, aby bola pôsobnosť Dohovoru vylúčená len vtedy, keď sa kupujúci zaviazal dodať „všetok alebo podstatnú časť materiálu“ (A/CONF.97/C.1/L.13, s. 84; tiež v HONNOLD, *Documentary History*, s. 656).

Na vysvetlenie P. Rognlien uviedol, že výraz „podstatný“ by mohol byť nahradený výrazom „hlavný“, čo by naznačovalo, že musí predstavovať viac než 50% (Official Records, s. 243; tiež v HONNOLD, *Documentary History*, s. 464). Zdá sa, že nórska a fínska delegácia vysvetľovala pojem „hlavný“ ako množstvo nad 50%. Posledná zmienka bola urobená p. Herberom (Spolková republika Nemecko), ktorý ako reakciu na nórsky návrh uviedol: „Naša delegácia doteraz nemala pocit, že by bolo potrebné zdôrazniť potrebu podielu nad 50 percent. Ak by však mal byť pôvodný návrh nejasný, naša delegácia podporí nórsky návrh.“ (Official Records, s. 243, tiež v HONNOLD, *Documentary History*, s. 464).

20. Túto tendenciu možno sledovať aj v prípade viacerých medzinárodných prameňov práva: Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/44 z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar (OJ L 171, 7 júl 1999, s.12 a nasl.), čl. 1.4: " Zmluvy na dodávky spotrebného tovaru, ktorý sa má zhotoviť alebo vyrobiť, sa na účely tejto smernice tiež považujú za kúpne zmluvy. "; Princípy európskeho práva kúpy, Návrh č. 14, Jún 2004, Utrechtská pracovná skupina na právo kúpy, podskupina Skupiny pre kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a dlhodobé zmluvy, článok 1:102 ods. 1 kopíruje čl. 3 ods. 1 CISG. Odsek 2 článku 1:102 zakotvuje rovnaké kritériá ako smernica č. 1999/44: "V prípade spotrebiteľských zmlúv bude akákoľvek zmluva na dodávku tovaru, ktorý má byť vyrobený alebo zhotovený, považovaná za kúpnu zmluvu. ". Pozri tiež nové ustanovenie paragrafu 651 BGB (nemeckého občianskeho zákonníka) (aplikácia práva kúpnej zmluvy): "Ustanovenia o kúpnej zmluve sa použijú aj v prípade zmluvy o dodávke hnutelnej veci, ktorá bola vyrobená alebo zhotovená (...) Ak majú byť hnutelné veci vyrobené na mieru, uplatnia sa paragrafy 642, 643, 645 a 650 s výnimkou toho, že časové lehoty podľa paragrafov 446 a 447 budú nahradené lehotou na prevzatie diela. Pozri okrem iného novšie práce: PERALES VISCASILLAS, Hacia un nuevo, s. 1199-1224.

21. ICC 8855/1997, JDI, 2000, 4, s. 1070, s poznámkami J. Arnaldeza. Súd uviedol: "*La distinction mentionnée à l'Article 3, paragraphe 1 de la Convention est fondée sur l'origine des matériaux de fabrication et non sur la nature particulière du procédé de fabrication ou de ses conditions*".

Pozri tiež: HG Zürich, 10 február 1999 (Švajčiarsko) ohľadne zmluvy o tlači, viazaní a dodaní umeleckých kníh a katalógov, v ktorom súd rozhodol, že "*V tomto prípade je nesporné, že hoci kupujúci dodal vzorové kópie umeleckého obsahu katalógov, predávajúci si musel sám zaobstarať materiál pre tlač. Z toho dôvodu sa CISG použije na úpravu právnych vzťahov z tejto zmluvy.*"

22. Pozri napr.: Ulrich C. SCHROETER, Vienna Sales Convention: Applicability to "Mixed Contracts" and Interaction with the 1968 Brussels Convention. Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration, 2001, s. 74, s ďalšími citáciami.

23. A/CONF.97/C.1/L.26, s. 84; tiež v HONNOLD, *Documentary History*, s. 656.

24. Pozri rozsudok švajčiarskeho federálneho najvyššieho súdu, 17 október 2000, ktorý analyzuje kúpnu zmluvu na kúpu uzamykateľných skriniek, ktoré mal predávajúci zhotoviť podľa nákresov kupujúceho. Federálny najvyšší súd sa nezaoberal otázkou aplikovateľnosti CISG, ktorá bola odmietnutá rozhodnutím odvolacieho súdu z dôvodu podľa čl. 3 ods. 2 CISG, teda že poskytnutie služieb (v podobe namontovania skriniek) bolo považované za prevažnú časť plnenia podľa zmluvy.

25. OLG München, 3 december 1999 (Nemecko) je príkladom takejto situácie. Na základe zmluvy mal predávajúci vyrobiť a dodať stroj na výrobu okien (zmluva zahŕňala aj určité služby po dodaní tovaru). Podľa zmluvy bol kupujúci povinný dodať náradie a *nákresy druhov okien, ktoré mali byť vyrábané strojom*. Pri posudzovaní aplikácie odseku 1 článku 3 CISG sa súd nezaoberal nákresmi. Existujú dve vysvetlenia pre toto mlčanie: po prvé, súd nepovažoval nákresy za veci podľa článku 3 ods. 1 CISG a po druhé mohol súd považovať tieto nákresy za doplnkový materiál, ktorý nepredstavuje „veci potrebné na ich výrobu alebo zhotovenie“: nákresy, ktoré mal kupujúci dodať neboli pre výrobu stroja (predmet zmluvy), ale pre okná, ktoré mali byť strojom vyrábané.

OGH, 18 apríl 2001 (Rakúsko): zmluvy uzavreli "dohodu o spolupráci" pri vývoji izolačného materiálu "Resitrix". Kupujúci, ktorý bol vlastníkom patentu, bol povinný dodať polotovary predávajúcemu, ktorý ho mal v súlade so spoločne vyvinutým postupom, pričom predávajúci získal exkluzívnu licenciu na distribúciu tovaru vo viacerých štátoch. Hoci zmluva nespádala pod časovú pôsobnosť Dohovoru, súd rozhodol o jeho neaplikovateľnosti s poukazom na čl. 3 CISG z dôvodu, že kupujúci dodal podstatnú časť materiálu: polotovary v rozhodujúcej miere určovali povahu konečných výrobkov.

OLG Frankfurt a.M., 17 september 1991 (Nemecko) rozhodol o aplikovateľnosti CISG (čl. 3 ods. 1) v prípade zmluvy, na základe ktorej mali byť topánky vyrábané podľa pokynov kupujúceho a označené jeho obchodnou značkou „M“.

26. Výraz "suroviny" sa po raz objavil vo viacerých Haagskych dohovoroch o rozhodnom práve pre kúpnu zmluvu (čl. 1 *Convention sur la loi applicable aux ventes à caractère international d'objets mobiliers corporels*, 15 jún 1955; čl. 1 *Convention sur la loi applicable au transfert de la propriété en cas de vente à caractère international d'objets mobiliers corporels*, 15 apríl 1958; a čl. 1 *Convention sur la compétence du for contractuel en cas de vente à caractère international d'objets mobiliers corporels*, 15 apríl 1958). Tieto ustanovenia uvádzali: *"Pour son application sont assimilés aux ventes les contrats de livraison d'objets mobiliers corporels à fabriquer ou à produire, lorsque la partie qui s'oblige à livrer doit fournir les matières premières nécessaires à la fabrication ou à la production"*. Tento text tvoril základ pre úpravu Jednotných zákonov z roku 1964 (ULIS a ULF), ktoré ich označili ako „materiál“.

27. LG Mainz, 26 november 1998 (Nemecko) poskytuje relevantný príklad. V tomto prípade sa strany dohodli na výrobe a dodávke krepových valcov pre výrobu hodvábného papiera, pričom stanovili aj dodatočné povinnosti: „naloženie, preprava, vykládka, inštalácia, poistenie až do ukončenia inštalácie, likvidácia opotrebovaných valcov, ako aj ďalšie práce na základe dodatočných zmlúv.“ Hoci bolo posúdenie prípadu sa dotýkalo aj článku 3 ods. 2 CISG, súd uviedol: *„Súd si je vedomý, že pred samotnou výrobou valcov (ktoré boli upravené na základe individuálnych potrieb kupujúceho) prebehli rozsiahle inžinierske prípravy, plánovanie a koncepcná činnosť. Avšak tieto inžinierske práce boli určené pre výrobu a dodanie valcov, prispeli k ich hodnote, a teda nemajú vplyv na skutočnosť, že účelom zmluvy bolo dodanie valcov. Následné povinnosti predávajúceho spočívajúce (preprava, inštalácia, údržba) sú preto len doplnkovými povinnosťami, ktoré sú v porovnaní s hodnotou vyrobených valcov zanedbateľné. Takéto posúdenie odôvodňuje použitie Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. (cf. v. Caemmerer/Schlechtriem, Einheitliches UN-Kaufrecht, 2 vyd., čl. 3 n. 8)“*. Rovnaký prístup bol použitý aj v OLG Köln, 26 august 1994 (Nemecko), v ktorom nebola zmluva o príprave a dodaní analýzy trhu považovaná za upravenú Dohovorom, nakoľko sa nevzťahovala na kúpu tovaru a nepredstavovala ani kúpnu zmluvu v zmysle článku 3 ods. 1 CISG. Argumentom *sensu contrario* sa dá odvodiť, že aj v prípade, ak názory (duševná činnosť) predstavujú súčasť tovaru, takáto zmluva môže spadať pod pôsobnosť Dohovoru.

28. ICC 7660/1994.

29. Cour of Appeal of Lugano, 29 október 2003 (Švajčiarsko) tvrdí, že inštalácia musí predstavovať nepovinnú súčasť zmluvy (čl. 3 ods. 2 CISG).

30. OLG München, 3 december 1999.

31. V tomto prípade sa právne nároky podľa CISG použijú aj na porušenie povinností poskytovať služby s nevyhnutným prispôbením (čl. 7 ods. 2), pozri ďalej: Peter SCHLECHTRIEM, Interpretation, gapfilling and further development of the UN Sales Convention, máj 2004, prístupné online na <http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/biblio/schlechtriem6.html>; a Rb Hasselt, 4 február 2004 (Belgicko), uvádza, že pravidlá o oznámení väd podľa CISG sa musia vzťahovať aj na časť zmluvy upravujúcu poskytovanie služieb. Pozri tiež Cour of Appeal of Lugano, 29 október 2003 (Švajčiarsko), ktorý uvádza, že CISG je aplikovateľný na celú zmluvu o dodávke a inštalácii tovaru.

32. A/CONF.97/C.1/L.26, s. 84; tiež v HONNOLD, *Documentary History*, s. 656.

33. 3 Je zaujímavé, že Rada ministrov Organizácie pre harmonizáciu obchodného práva v Afrike (OHADA) schválila 17 apríla 1997, s účinnosťou od 1 januára 1998, Jednotný zákon o všeobecnom obchodnom práve. V. kniha (Obchodná kúpa) pomerne presne nasleduje úpravu CISG a prevzala výraz "hlavná časť" z anglického znenia. Článok 204, ktorý predstavuje obdobu článku 3 ods. 2 CISG, uvádza: "*Ustanovenia tejto knihy sa nepoužijú na zmluvy, v ktorých hlavnú časť záväzkov zmluvnej strany, ktorá má dodať tovar, predstavuje dodanie práce alebo iných služieb,*" Francúzske znenie tohto ustanovenia používa pojem "part préponderante". Zákon neobsahuje ustanovenie obdobné článku 3 ods. 1 CISG. Je potrebné poznamenať, že texty OHADA sú vytvárané najprv vo francúzskom jazyku a až následne sú prekladané do anglického jazyka.

34. A/CONF.97/C.1/SR.2, s. 242; tiež v HONNOLD, *Documentary History*, s. 463. Ale pozri názor Prof. Farnswortha (USA).

35. V rámci judikatúry: LG Mainz, 26 november 1998 (Nemecko), porovnával hodnotu krepového valca s hodnotou služieb poskytovaných po dodaní tovaru; OLG München, 3 december 1999 (Nemecko): "*V tomto prípade predstavuje hodnota dohodnutých služieb poskytovaných niekoľkými mechanikmi na obdobie šesť týždňov len malú časť ceny celého zariadenia v sume DM 1,245,000.00*"; ICC 7153/1992, v ktorom podľa Haschera bol záver rozhodcovského súdu o tom, že zmluva sa spravuje Dohovorom (čl. 3 ods. 2) podporený tiež faktúrou, v rámci ktorej cena zaplatená za poskladanie tovaru bola úplne vedľajšia v porovnaní s hodnotou materiálu. (Dominique HASCHER, ICC 7153/1992. JDI, 1992, č. 4, s. 1005-1010);

Cour d'appel de Grenoble, 26 apríl 1995 (Francúzsko): čl. 3 ods. 2 CISG bol aplikovateľný na predaj skladu, ktorý zahŕňal aj povinnosť jeho rozobratia a dodania. Zmluvná cena predstavovala 500,000 francúzskych frankov, z čoho 381,200 frankov sa vzťahovalo na predaj skladu a 118,800 frankov sa vzťahovalo na jeho rozobratie a dodanie);

KG Bern-Laupen, 29 január 1999 (Švajčiarsko), avšak súd v tomto prípade nesprávne porovnával hodnotou materiálu s hodnotou výrobných prác, pričom hodnota týchto prác tak predstavovala 56.25% z celkovej ceny (400,000 francúzskych frankov);

KG Zug, 25 február 1999 (Švajčiarsko) týkajúci sa zmluvy, na základe ktorej mal predávajúci dodať stavebný materiál na stavbu strechy a taktiež mal zabezpečiť jej stavbu. Súd porovnal náklady na prácu s nákladmi na materiál a uzavrel, že prvá skupina nákladov nemala podstatne vyššiu hodnotu než tá druhá;

Rozhodcovský rozsudok, 30 máj 2000 (356/1999) (Rusko). Rozhodcovský súd rozhodol o aplikovateľnosti CISG (čl. 3 ods. 2, hoci súd odkazoval na článok 3 ods. 1) na zmluvu o dodávke zariadenia a určitých službách nasledujúcich po dodaní tovaru, nakoľko cena dodaného zariadenia predstavovala viac ako 50% z celkovej zmluvnej ceny;

HG Zürich, 17 február 2000 (Švajčiarsko), hoci necitoval článok 3 ods. 2 CISG, súd porovnal ceny služieb poskytnutých predávajúcim;

LG München, 16 november 2000 (Nemecko): na základe zmluvy malo byť dodané a namontované zariadenie pre pizzeriu do reštauračných zariadení kupujúceho. Rozhodcovský súd považoval túto zmluvu za kúpnu zmluvu upravenú Dohovorom (čl. 3 ods. 2 CISG). Na základe výkladu zmluvy súd zistil, že cena bola dojednaná jednotne, teda neobsahovala oddelenú sumu za služby a konštatoval: *"Vzhľadom na značné množstvo a hodnotu tovaru, ktoré možno určiť z jednotlivých cien, nie je cena tovaru nepodstatná oproti vykonaným službám, a to aj v prípade, ak bude inštalácia trvať dlhšiu dobu."*

Cour of Appeal of Lugano, 29 október 2003 (Švajčiarsko) zvažoval aplikovateľnosť CISG z dôvodu dodania tovaru (komponenty skladacej steny), ktorý predstavuje prevažnú časť zmluvného plnenia a mal väčšiu hodnotu, než služby poskytnuté na základe zmluvy.

36. Pozri ICC 7153/1992. Súd rozhodol, že zmluva o dodávke a montáži materiálu pre hotel sa spravuje CISG, nakoľko zmluva jasne určovala, že ide o kúpnu zmluvu.

37. Pozri LG München, 16 november 2000 (Nemecko): zmluva upravovala dodávku zariadenia pre pizzerie do reštauračných zariadení kupujúceho. Súd uviedol, že zmluva sa spravuje CISG: *"V zmysle písomnej zmluvy bola cena za "celkové plnenie" určená súčtom jednotlivých cien v prípade jednotlivých komponentov. Výroba ako aj namontovanie bolo súčasťou ceny, ale cena za služby nebola účtovaná. To znamená, že prevažujúcu časť povinností predávajúceho predstavovalo dodanie jednotlivých komponentov, a nie práca spojená s ich zmontovaním."*

38. Jedná sa o rozhodnutie LG Mainz 26 november 1998 (Nemecko) vo vzťahu k výkladu „prevažujúcej časti“ podľa čl. 3 ods. 2 CISG. V tomto prípade cena výroby / dodávky / následných prác na krepovom valci bola vyjadrená ako jednotná cena a súd považoval za nemožné určiť hodnotu jednotlivých plnení podľa zmluvy. Z toho dôvodu súd prihliadal na zmluvné dokumenty a okolnosti pri vzniku zmluvy za účelom určenia, či zmluvné strany považovali za prevažujúcu časť povinností predávajúceho dodanie krepového valca alebo služby nasledujúce po dodaní. V tejto súvislosti súd poukázal, že povinnosti súvisiace s výrobou a dodaním boli v zmluve podrobne upravené, na rozdiel od povinností nasledujúcich po dodaní.

Pozri tiež: OLG München, 3 december 1999 (Nemecko): *"Navyše je potrebné skúmať povinnosť, na ktorú kladie kupujúci najväčší dôraz, teda charakteristickú (základnú) povinnosť podľa zmluvy. (Herber, poznámka č. 5 k čl. 3 CISG; Staudinger/Magnus, BGB, 13 vyd., poznámka č. 21 k čl. 3 CISG)".* Corte di Cassazione, 9 jún 1995 (Taliansko), prihliadal na „základný účel zmluvy a jej význam vo vzťahu k dodaniu alebo vykonaniu niečoho a na výsledok, ktorý chceli zmluvné strany dosiahnuť.“

39. SCHLECHTRIEM/Herber, čl. 3, č. 8 (1 vyd.).

40. V rámci judikatúry: HG Zürich, 9 júl 2002 (Nemecko) na prvý pohľad automaticky vylučuje aplikovateľnosť Dohovoru na prípady zmluvy na kľúč. V tomto prípade bol predávajúci povinný navrhnúť, dodať, zložiť, skontrolovať montáž a spustiť stroj na výrobu kartónového balenia pre potraviny a opraviť ho v prípade poruchy. Súd považoval túto zmluvu za zmluvu na kľúč, ktorá nespadá pod pôsobnosť Dohovoru (čl. 3 ods. 2): *"Nie je potrebné pripomínať, že dodanie prác na zloženie, kontrolu zloženia a spustenie stroja predstavuje významnú súčasť tohto projektu. Fungovanie stroja, resp. správne nastavenie jeho častí a ich vzájomnú súčinnosť je často možné zabezpečiť až po spustení stroja do"*

prevádzky (...) Z toho dôvodu zloženie, nastavenie, zaškolenie a obdobné práce predstavujú dôležitú súčasť zmluvného plnenia. V súlade s právnou teóriou má súd za to, že CISG sa nemá vzťahovať na zmluvy na kľúč, ktoré primárne nezabezpečujú výmenu tovaru za platbu, ale vytvárajú sieť vzájomných povinností za účelom *spolupráce a vzájomnej pomoci medzi zmluvnými stranami (...)*".

41. Použitie jednotného čísla sa vyskytuje aj vo francúzskom znení článku 4.2 Haagskeho dohovoru o rozhodnom práve pri medzinárodnej kúpe tovaru z roku 1986. Na druhej strane však francúzske znenie Dohovoru o premlčaní pri medzinárodnej kúpe tovaru z roku 1974 používa množné číslo. Pozri okrem iných: Peter SCHLECHTRIEM, *Internationales Kaufrecht*, Mohr, Siebeck, 2003, s. 21-22, poznámka č. 39.

42. Napríklad už spomenutý problém, že diskusia o podstatnej časti je nesprávne zamieňaná s diskusiou o prevažujúcej časti.

43. ADAME, s. 51, uvádza, že odsek 2 sa môže vzťahovať aj na situácie upravené v odseku 1 článku 3 CISG. K tomuto došlo v prípade LG München, 16 november 2000 (Nemecko): na základe zmluvy malo byť dodané a namontované zariadenie pre pizzeriu do reštauračných zariadení kupujúceho. Súd skúmal výrobu tohto zariadenia ako súčasť povinností predávajúceho podľa čl. 3 ods. 2 CISG;

OGH, 27 október 1994 (Rakúsko) CISG nebol aplikovateľný na zmluvu o výrobe kief a metiel z materiálu dodaného kupujúcim z dôvodu, že kupujúci dodal podstatnú časť vecí (čl. 3 ods. 1) a spracovanie poskytnutého materiálu predstavovalo hlavnú povinnosť predávajúceho (čl. 3 ods. 2);

Kreisgericht Bern-Laupen, 29 január 1999 (Švajčiarsko), v ktorom súd nepovažoval CISG za aplikovateľný, nakoľko výroba strojov predstavovala charakteristické plnenie zmluvy (čl. 3 ods. 2 CISG), teda záujmom kupujúceho bola v prvom rade výroba strojov.

Takýto postoj zrejme zastával aj HG Kanton Aargau, 5 november 2002 (Švajčiarsko), v ktorom CISG nebol aplikovateľný v zmysle čl. 3 ods. 1 CISG na zmluvu o výrobe, označení, dodaní, údržbe a odstránení troch nafukovacích slavobrán, nakoľko súd určil, že primárnym predmetom zmluvy bola výroba tovaru.

44. Tento prístup nesprávne nasledovali niektoré rozhodnutia, najmä v Nemecku, v súvislosti s posudzovaním aplikovateľnosti Dohovoru na zmluvy o dodávke softwaru. Hoci sa toto Stanovisko nezaobera zmluvami o dodávke softwaru, nasledovné rozhodnutia sú príkladom odlišného prístupu k sériovo vyrábanému tovaru a tovaru na mieru.

- Pre prípady, v ktorých bola spravovaná CISG dodávka sériovo vyrábaného softwaru, ale nie softwaru vyrábaného na mieru, pozri: OLG Köln, 16 október 1992 (Nemecko); OLG Köln, 26 august 1994 (Nemecko); a LG München, 8 február 1995 (Nemecko).
- Na druhej strane, HG Zürich, 17 február 2000 (Švajčiarsko), považoval kúpu softwaru, ako aj spoločnú kúpu softwaru a hardwaru za kúpu tovaru v rámci CISG s odkazom na články 1, 3 ods. 1 a 51.

45. Pozri LG München, 16 november 2000 (Nemecko): na základe zmluvy malo byť dodané a namontované zariadenie pre pizzeriu do kupujúceho reštauračných zariadení. Súd uviedol: „Z prípadu vyplýva, že zariadenie nebolo osobitne navrhnuté (predávajúcim), ale išlo sériový tovar, ktorému boli len upravené rozmery podľa požiadaviek kupujúceho a podľa podmienok v jednotlivých reštauráciách. Z toho dôvodu výroba tovaru nepredstavovala práce alebo služby nesúvisiace s dodaním tovaru.“

OLG München, 3 december 1999 (Nemecko) súd pri analýze výrazu „podstatná časť“ považoval za rozhodujúcu skutočnosť, že stroj bol vyrobený ako štandardný model.

46. Zmluvy, ktoré vyžadujú výrobu, zloženie a dodanie strojov sa spravujú článkom 3 ods. 1 CISG. Pozri okrem iného HONNOLD, *Uniform Law*, č. 60.1, poznámka č. 4: "V dôsledku pravidla zakotveného v čl. 3 ods. 1 náklady na prácu vynaloženú pri výrobe strojov sú irelevantné, tieto náklady nepredstavujú „vykonanie prác alebo poskytnutie iných služieb“ v zmysle čl. 3 ods. 2." Takéto riešenie je logické, pretože v opačnom prípade by nastala situácia, kedy by zmluva bola spravovaná Dohovorom podľa čl. 3 ods. 1 CISG, ale bola by vylúčená jej aplikácia v zmysle čl. 3 ods. 2 CISG.

47. ICC 7660/1994: Zmluva o výrobe, dodaní a inštalácii kompletnej automatickej montážnej linky na výrobu batérií sa spravuje Dohovorom v zmysle čl. 3 ods. 1 CISG;

Cour d'appel de Paris, 14 jún 2001 (Francúzsko), v ktorom sa strany dohodli na výrobe 128 dekoratívnych krištáľových panelov, ktoré mali byť pripevnené na stenu v hoteli v Egypte. Súd uviedol, že nejde o zmluvu *d'entreprise*, ako to uviedol prvostupňový súd, ale o kúpnu zmluvu. Súd uviedol, že čl. 3 ods. 2 CISG nebol aplikovateľný, nakoľko povinnosť vykonať práce v súvislosti s výrobou panelov nemôže byť považovaná za vykonanie práce alebo poskytnutie iných služieb v zmysle tohto ustanovenia (JDI, 2002, č. 2, s. 483 a nasl., s poznámkami Clauda Witza, ktorý súhlasí s názorom súdu). Proti rozsudku bolo podané odvolanie na Najvyšší súd, ktorý sa však nezaoberal čl. 3 CISG (Cour de Cassation, 24 september 2003 (Francúzsko).

Pozri tiež: HG Zürich, 8 apríl 1999 (Švajčiarsko); LG Mainz, 26 november 1998 (Nemecko); OLG München, 3 december 1999 (Nemecko); St. Gallen, Gerichtskommission Oberrheintal, 30 jún 1995 (Švajčiarsko) pri posudzovaní zmluvy na dodávku a montáž štyroch posuvných brán, ktoré mali byť použité pri výrobe dvoch hál, súd uviedol, že výroba brán spadala pod odsek 1 článku 3 a montáž spadala pod odsek 2;

Tribunal de commerce de Namur, 15 január 2002 (Belgicko), v prípade kúpnej zmluvy na „riadiacu jednotku“, na základe ktorej sa strany dohodli na výrobe stroja v dielňach predávajúceho, na predbežnom odskúšaní, rozobratí stroja a jeho preprave v častiach do podniku kupujúceho, zložení stroja a jeho spustení a následne na prevzatí tovaru. Súd posudzoval zmluvu v zmysle čl. 3 ods. 1 a nezaoberal sa použitím čl. 3 ods. 2 CISG;

KG Schaffhausen, 25 február 2002 (Švajčiarsko), hoci súd neodkazoval na čl. 3 ods. 2 CISG, rozhodol o aplikovateľnosti Dohovoru z dôvodu, že služby poskytnuté na základe zmluvy (inštalácia, dovoz) boli bezvýznamné v porovnaní s povinnosťou dodať tovar (štyri víťacie sady, tri tlakové pumpy dve miešačky a niekoľko náhradných dielov).

48. Pozri, *supra* 1.2.